

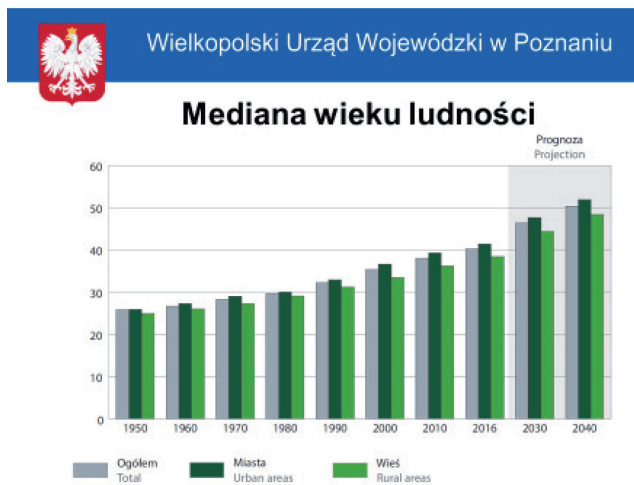
Marlena Małąg

Prezes zarządu PFRON w Warszawie oraz radna Sejmiku Województwa
Wielkopolskiego
Do grudnia 2018 r. Wicewojewoda Wielkopolski

Program 500 + w Wielkopolsce

Rok 2016, dzięki wprowadzeniu programu „Rodzina 500+”, był przełomowy w polskiej polityce prorodzinnej. Ze względu na trudną sytuację demograficzną i jeszcze bardziej pesymistyczne prognozy na przyszłość w tym zakresie Polsce potrzebne były przemyślane i skuteczne rozwiązania wspierające funkcjonowanie rodzin.

Program „Rodzina 500+” stanowi również punkt zwrotny w polityce gospodarczo-społecznej kraju, gdyż traktuje politykę prorodziną jako inwestycję w dostatnią przyszłość Polski. Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne i postępujący proces starzenia się naszego społeczeństwa w dłuższej perspektywie czasu doprowadziłyby do spowolnienia, a nawet zahamowania rozwoju gospodarczego kraju.

(Mediana wieku ludności [wiek środkowy] – parametr wyznaczający granicę wieku, którą połowa populacji już przekroczyła, a której druga połowa jeszcze nie osiągnęła).

(Wskaźnik obciążenia demograficznego [w oparciu o biologiczne grupy wieku] – liczba osób w wieku 0–14 lat i 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 15–64 lata).

Program 500 + w Wielkopolsce

Województwo wielkopolskie jest trzecim pod względem liczby mieszkańców, po mazowieckim i śląskim, województwem w Polsce (9,1% ludności całego kraju). Zgodnie z danymi zawartymi w „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2017 roku” – opracowanym przez GUS, w województwie wielkopolskim utrzymuje się nieznaczny wzrost liczby ludności. W 2017 roku większość powiatów odnotowała dodatni przyrost naturalny. Saldo migracji wewnętrznych, a także migracji zagranicznych ludności na pobyt stały również było dodatnie. Według stanu w dniu 31 grudnia 2017 roku ludność województwa wielkopolskiego liczyła 3489 tys. osób, tj. o 7,6 tys. osób więcej niż w 2016 i o 13,9 tys. osób więcej niż w 2015 roku.

W 2017 roku w województwie wielkopolskim zarejestrowano 40 450 urodzeń żywych, tj. o 2213 więcej niż w 2016 i o 3690 więcej niż w 2015 roku. Odnotowano dodatni przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 7189, natomiast rok wcześniej wyniosła 5910, a w 2015 roku – 3591. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności osiągnął wartość 2,06‰ i był wyższy niż w 2016 (1,70‰) oraz w 2015 roku (1,03‰), podczas gdy wspomniany wskaźnik dla Polski przyjmował znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2017 roku ukształtował się na poziomie -0,02‰.

(Źródło: GUS, Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2017 roku – Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2018)

Rozwijający się pod względem gospodarczym kraj można przyrównać do dobrze prosperującego przedsiębiorstwa. W obu przypadkach inwestycje w kapitał ludzki są działaniami strategicznymi. Tak jak w przedsiębiorstwie, tak również i w odniesieniu do naszego kraju, brak troski o kapitał ludzki może skutkować w przyszłości wysokimi kosztami, a nawet stratą.

W krótkiej perspektywie czasu może wydawać się, że brak inwestycji w kapitał ludzki przyniesie oszczędności, jednak patrząc perspektywicznie – takie zaniechanie spowoduje w przyszłości konieczność ponoszenia przez państwo dużo większych wydatków, przybierających rozmaite formy. Zgodnie z prognozami w ciągu najbliższych lat liczba osób w wieku emerytalnym znacznie się powiększy, natomiast stosunek liczby osób pracują-

cych i niepracujących ulegnie znacznemu pogorszeniu. Obniży się tempo wzrostu gospodarczego. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa spowoduje wzrost nakładów na opiekę zdrowotną oraz opiekę nad ludźmi starszymi. Tak niekorzystna sytuacja nie musi nastąpić natychmiast, ale z pewnością brak inwestycji w kapitał ludzki w przyszłości stanowiłoby fundamentalne niedopatrzenie.

(Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego [wskaźnik wsparcia najstarszych] – liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata).

Dlatego też nie do przecenienia są takie rozwiązania jak program „Rodzina 500+”, który jest elementem długofalowej inwestycji w kapitał ludzki. Inwestowanie w rodziny, a co za tym idzie inwestowanie w najmłodsze i przyszłe pokolenia, w ich edukację, zdrowie i poczucie bezpieczeństwa, to bezcenna, długoterminowa korzyść dla nas wszystkich.

 Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

Program „Rodzina 500+”

Wejście Programu w życie:

1 kwietnia 2016 r.

Świadczenie wychowawcze w kwocie:

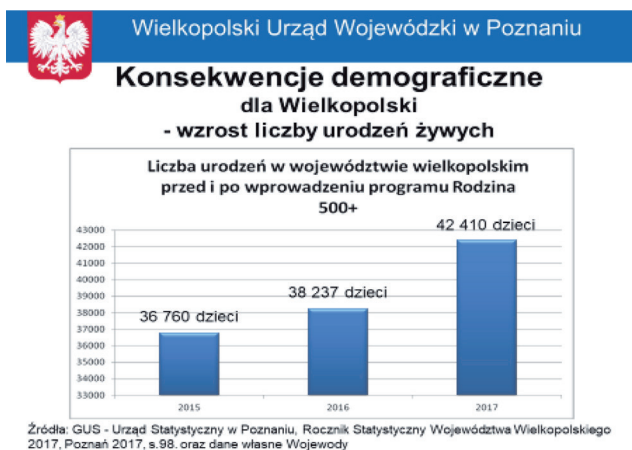
500 zł na dziecko.

Program 500 + w Wielkopolsce

Z Programu w Wielkopolsce korzysta **242 675 rodzin**, a pomocą objętych jest blisko **370 tys. dzieci**. W 2016 roku w ramach programu przekazano Wielkopolsce łączną kwotę **1.724.227.443,80 zł**. W ramach programu w roku 2017 przekazano łącznie **2.329.731.734,74 zł**. **Według stanu na koniec marca br. w 2018 roku przekazano jak dotąd gminom – 582.570.374,60 oraz powiatom – 6.413.307,65 zł – co daje łączną kwotę w pierwszym kwartale tego roku – 588.983.682,25 zł.**

Od początku trwania programu na jego realizację przekazano Wielkopolsce kwotę blisko 5 mld złotych. Na realizację programu „Rodzina 500+” wydatkowano w Wielkopolsce więcej niż trzykrotność dochodów budżetowych województwa wielkopolskiego.

Dzięki programowi „Rodzina 500+” realizowane są niezwykle istotne z punktu widzenia naszego społeczeństwa cele. Poprawa jakości życia rodzin, mniejsze ubóstwo wśród dzieci, mniejsza liczba osób korzystających z pomocy społecznej czy wzrost urodzeń, to tylko niektóre pozytywne jego skutki.

(Liczba urodzeń w Wielkopolsce - 2015 r. – 36 760 dzieci (GUS), 2016 r. – 38 237 dzieci (GUS), 2017 r. – 42 410 dzieci (dane z karty analizy perinatalnej za 2015 r.)

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

Konsekwencje demograficzne dla Wielkopolski

W I połowie 2017 r. najwyższy poziom **współczynnika urodzeń** notowano w województwie pomorskim (11,8‰) a następnie **w wielkopolskim (11,6‰)**, mazowieckim (11,3‰) oraz małopolskim (11,2‰)

Źródło: GUS - Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw nr 3/2017

Wzrost dochodów gospodarstw domowych wpływa na wzrost wydatków. Według danych GUS większe dochody rodziny wpływają też na strukturę jej wydatków. Rodziny, których sytuacja materialna poprawiła się dzięki programowi „Rodzina 500+”, mają większe tzw. wydatki sztywne (żywność czy rachunki mieszkaniowe), a także więcej inwestują w edukację, rekreację, odzież, zdrowie czy transport.

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

Konsekwencje gospodarcze w Wielkopolsce

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego 2017, Poznań 2017 oraz Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w grudniu 2017 r.

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

Konsekwencje gospodarcze w Wielkopolsce

W **2016 r.** największy wzrost sprzedaży w porównaniu do 2015 r. zaobserwowano w kategoriach: tekstylia, odzież, obuwie (**29,5%**), pojazdy samochodowe, motocykle, części (**23,9%**) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (**23,9%**).

W **2017 r.** w porównaniu do roku poprzedniego największy wzrost zanotowano w kategoriach: meble, RTV, AGD (**49%**), tekstylia, odzież, obuwie (**26,8%**) oraz farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (**19,6%**).

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego 2017, Poznań 2017 oraz Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w grudniu 2017 r.

Rodziny objęte wsparciem z programu „Rodzina 500+” doskonale wiedzą, jak te pieniądze dobrze spożytkować. W Wielkopolsce (wg danych za luty 2019 roku) jedynie **127** świadczeń zamieniono na formę rzeczową lub zakup usług – stanowiło to 0,0035% wszystkich świadczeń.

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

Podsumowanie

Od wejścia w życie **Programu „Rodzina 500+”** w Wielkopolsce obserwować można **wzrost liczby urodzeń**, a także spadek bezrobocia. Wzrasta **aktywność zawodowa kobiet**. Rośnie dynamika sprzedaży detalicznej, **spada stopień ubóstwa** w społeczeństwie, a wielkopolskie rodziny w coraz mniejszym stopniu polegają na zasiłkach z pomocy społecznej.

Nie sposób przecenić roli, jaką rodzina odgrywa w rozwoju i kształtowaniu polskiego społeczeństwa. To właśnie ona realizuje, w sposób niezastąpiony, cele wychowawcze, kształtujące postawy społeczne, przekazywane następnym pokoleniom. Rodzina pokazuje odpowiedni system wartości etycznych i patriotycznych, szerząc wzorce właściwych postaw życiowych.

Rodzina zapewnia przyrost naturalny, niezbędny dla biologicznego trwania narodu polskiego. Ani rząd, ani też samorząd nie powinien zastępować czy wyręczać rodziny w wypełnianiu jej podstawowych zadań. Instytucje te powinny jedynie stworzyć odpowiednie ku temu warunki.

Nie ulega wątpliwości, że wsparcie finansowe i instytucjonalne jest podstawą dla rozwoju rodziny. Nie możemy jednak zapominać o innym niezwykle doniosłym aspekcie – kreowaniu dobrego klimatu wokół rodziny. Zmiana w mentalności społeczeństwa, spojrzenie na rodziny nie przez pryzmat ośrodka pomocy społecznej, kłopotów finansowych czy wychowawczych, ale postrzeganie jej jako źródła stabilizacji, wzajemnej troski, miłości i chęci rozwoju, jest również niezwykle istotne. Promocja rodziny, kształtowanie w świadomości najmłodszych pokoleń przekonania, że dobrze jest mieć rodzinę, że warto ją założyć, może wywołać impuls do podjęcia przez nich w przyszłości najistotniejszych życiowych decyzji.

Wojewoda Wielkopolski, oprócz finansowego i instytucjonalnego wsparcia realizowanego przez rząd, podejmuje liczne działania mające na celu uzupełnienie polityki prorodzinnej poprzez kreowanie dobrego klimatu wokół rodzin, a także promocję instytucji rodziny. W tym celu 1 czerwca 2016 roku powołał Radę Rodziny, w skład której weszli: Wicewojewoda Wielkopolski Marlena Małąg jako przewodnicząca, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych, świata nauki, rodzin, w tym również z rodzin wielodzietnych.

Do głównych zadań Rady Rodziny należy m.in.:

- zgłaszanie propozycji działań prorodzinnych na terenie województwa wielkopolskiego,
- przekazywanie informacji na temat dzietności rodzin w Wielkopolsce, ich migracji, kondycji finansowej oraz wychowawczej,
- kreowanie dobrego klimatu wokół rodziny, promocja instytucji rodziny,
- tworzenie rekomendacji dla samorządów, głównie poprzez prezentacje dobrych praktyk w regionie w zakresie polityki prorodzinnej,
- wyróżnianie i wspieranie samorządów zaangażowanych w kreowanie polityki prorodzinnej m.in. poprzez cykliczną organizację konkursu pn.: „Wielkopolska Gmina Przyjazna Rodzinie”. Konkurs zaadresowany jest

Program 500 + w Wielkopolsce

do wszystkich samorządów z terenu Wielkopolski, a jego cel stanowi promocja działań prorodzinnych w ramach inicjatyw podejmowanych przez gminy, w tym wybór gmin wyróżniających się spośród wielkopolskich gmin przyjaznych rodzinie.

Wielkopolskie gminy mogą poszczycić się wieloma ciekawymi rozwiązaniami, jakie wprowadzają na swoim terenie z myślą o wielkopolskich rodzinach:

- Leszno oferuje program prorodzinny „Karta Leszczyńskiej Rodziny” oraz „Leszczyńskie becikowe”,
- Czerwonak – od lipca 2013 roku w gminie funkcjonuje Program Duża Rodzina wspierający i promujący pozytywny wizerunek rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie gminy. Gmina organizuje również festyny rodzinne, np. z okazji Międzynarodowego Dnia Życia,
- Gmina Opatówek wspiera rodziny m.in. poprzez działalność ośrodka wsparcia dziennego – Świetlice Środowiskowej „Słoneczko”, oraz miejsca w przedszkolach dla wszystkich chętnych dzieci,
- Gmina Łęka Opatowska zapewnia m.in. transport do szkoły dla wszystkich uczniów, a także realizuje ogólnopolski program „Karta Dużej Rodziny” oraz oferuje swoim mieszkańcom ulgi w opłatach za wywóz śmieci,
- Łądek – gmina inwestuje w rozwój infrastruktury edukacji ogólnokształcącej, tworząc nowe miejsca wychowania przedszkolnego z ofertą zajęć i kompetentną kadra.
- Szczytniki – dbają o bezpieczeństwo mieszkańców, a szczególnie jej najmłodszych mieszkańców, zakupiono ze środków gminy i środków gminnego funduszu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych 200 sztuk odblasków na ubrania.

Niezwykle istotnym zadaniem dla wszystkich jest to, aby poprzez stosowne działania zachęcać obywateli do posiadania dzieci. Ważne jest również, by skutecznie zachęcać rodziny z jednym dzieckiem do tego, aby zdecydowały się na posiadanie większej liczby dzieci. Ma to istotne znaczenie dla kondycji demograficznej kraju, gdyż wzorzec rodziny często powielany jest przez kolejne generacje, a powielanie w kolejnych pokoleniach wzorca rodziny z jednym dzieckiem może prowadzić do tzw. długookresowej pułapki niskiej dzietności.

